

Jesper Brochmands prædiken 8. søndag efter Trinitatis

Taler

Jesper Brochmand
Biskop

Omstændigheder

Prædikentekst

Matthæusevangeliet kapitel 7, vers 15

- 1 Jesus sagde til sine disciple: Men vogter eder for falske propheter, som komme til eder i faare-klæder, men ere indvortes rivende ulve. Af deres frugter skal I kiende dem. Kand man og plukke viindruer af torne? eller figen af tidsel? saa bær og hvert got træ god frugt, men et raadet træ bær ond frugt. Et got træ kand
- 5 ikke bære ond frugt, og et raadet træ kans ikke bære god frugt. Hvert træ, som ikke bær god frugt, afhugges, og kastes i ilden. Derfor skal I kiende dem af deres frugter. Ikke enhver, som siger til mig: Herre, Herre, skal indgaae i himmeriges rige, men den, som giør min Faders villie som er i himlene.
- 10 Guds Aand raader paa det flittigste til allevegne / at vi med største aarvaagenhed skulle tage os vare fra al falsk lærdom / som fører os fra Gud / som forderver vore siele / som henstyrter os med legeme og aand i evig fordømmelse. Hvor flittig og fyrig er den Guds mand St. Povel / at raabe sine Epheser / der hand nu siger dem den sidste gode nat / at de for alting skulle vogte og vare sig fra de
- 15 falske lærere / hvis idræt er intet andet / end ved vrang lærdom at forføre sielene. Hvor alvorligen formaner hand Guds ords tienere / at de skulle give agt paa deres tilhørere / at de ikke fra den sande og salig Guds kundskab / ved vrang lærdom / forføres. Giver agt / siger apostelen paa eder selv / og paa den gandske hiord / over hvilken den Hellig Aand satte eder til bisper / at føde Guds
- 20 menighed / hvilken hand forhvervede med sit eget blod. Thi jeg veed det / at der skulle indkomme svare ulve iblant eder / efter min bortgang / som ikke skulle sparre hiorden / og af eder skulle opstaae mænd / at tale forvendte ting / og hendrage disciplerne efter sig : derfor vaager / A. B. 20/28. Ic:
- 25 Med hvad alvorlighed formaner St. Hans alle christne / at de skulle see sig vel for / at de ikke komme i gemeenskab med falske lærere / og af dem / til legemens

of sielens evig skade / blive forførde. Dersom / siger S. Hans / der kommer
nogen til eder / og ikke vil fremføre for eder den sande lærdom om Christo /
ham annammer ikke til huse / og hilser ham ikke. Thi hvo som ham hilser /
30 hand bliver deelagtig i hans onde gierninger / 2. Joh. V. 10, 11.

Saadan flittighed og fyrighed / som findes hos apostlene / at raade fra falsk
lærdom / den have de lert af deres Mestere og Frelseres Jesu Christo.

35 Anmerker allerneste vor dags text / og der er lerrer / hvor omhyggeligen
Christus raader fra falsk lærdom / sigendes :

Vogter eder for falske propheter. Seer / hvorledes hand beskriver dem /
nemligen / at de komme i faare-klæder / men indvortes ere de glubende ulve.
40 Giver agt paa / hvor paa man / efter Christi anledning / kand kiende dem / som
er / paa deres frugter. Herrer / hvorledes I skulle eder anstille / at I ikke af de
falske propheter skulle blive bedragne : hvilket der udi bestaar / at vi ikke alene
med munden sige : Herre / Herre / men at vi gjøre vor Faders villie i himmelen.

45 Med hvad omhyggelighed da Christus raader fra falsk lærdom det gives med
disse ord tilkiende : Vogter eder for falske propheter. Ingen tænke saa : her er nu
ingen nød for falske propheter. Vider / at siden syndfaldet / haver verden aldrig
været qvit fra falske propheter. See mig til verden / førend syndfloden overgik
verden for synden : hvorledes den havde sin falske lærdom / sine falske
50 propheter. Mene I / at Abel og Kain havde én lærdom? Blev ikke Kain optendt
med vrede til Abel / fordi Gud høyere skattede Abels offer end Kains? Men
hvor af kom det / at Gud mere agtede det som Abel ofrede? Det giver St. Povel
tilkiende / i sendebrevet til de Ebræer E. II. 4 / sigende : Formedelst troen ofrede
Abel Gud er større offer end Kain.

55 Saa vilde da Kain ved offeret og ved gierningen erlange retferdighed: men Abel
vilde intet andet vide til salighed / end troen til den tilkommende Jesum
Christum.

60 Hvor mange vare de falske propheter i de hellige Guds mænds og prophets
tiid?

Satte sig ikke de troldkarle i Ægypten Mosen / og ved deres mirakler vilde gjøre
iverligen setter sig den falske prophet Zedechias op imod den sande Herrends

prophet Michæam? Hand slaar ham paa kindbenet / og siger : monne Herrens Aand være viget fra mig / og taler til dig? Hvilken en mægtig modstand gjorde de falske Baals propheter den rette Guds prophet Eliæ?

70 Maatte hand ikke fordre ild a himmelen / til beviisning / at hand var den sande Guds rette prophete / og at de andre vare falske propheter? Hvor imodstaar Jeremiæ / den levende Guds rette prophet / den falske prophet og prest / Pashur? Tager hand ikke Jeremiam / der hand spaaede om det Babyloniske fængsel / som skulle overgaae Jøderne / slaar ham / og kaster ham i fængsel?

75

Med hvad iver arbejder der paa den falske prophete Ananias / at hand kand til intet gjøre de ord / som Jeremias havde talet efter Herrens befaling? Tager ikke denne falske prophet aaget af Jeremiæ hals / og sønderbryder det / og siger : saa skal Herren sønderbryde Nabugodonosors / kongen af Babylon / hans aag.

80 Hvor iverligen og fiendskeligen satte sig de ypperste prester / de skriftkloge og pharisæer / imod Jesum og hans lærdom?

Sige de ikke / Jesum at omgaaes med dievleskab? Sige de ikke / at Jesus uddriver dievle ved øverste dievel? Lade de ikke tage livet af Jesu / som af en offentlig

85 Guds bespottere / sigendes: hvad have vi længer vidnesbyrd beov? See / nu have I hørt hans uds bespottelse / Matth. 26/65.

Tænker ikke / at nu er her ingen fare for falske propheter / saa at Christi formaning : Vogter eder for falske propheter / horer intet til eder. Giører ikke til
90 eder Christus denne formaning hos Matth. C. 24,24. Der skulle (imod verdens ende) opstaae falske Christi og falske propheter / og gjøre store tegn / at de udvalde skulle eg forføres / om det var muligt. Underviser eder ikke S. Povel saaledes om de sidste tiders tilstand 2. Tim. Z/ I. IC. Der skal i de sidste dage være at forvente underlige tider: thi der skulle være mennisker / som holde af sig
95 selv / gierige / stortalende / overdaadige / bespottere / som have gudfrygtigheds skin / men negte dens kraft. Og ligesom Jannes og Jambres imodstode Mose : lige saa imodstaae og disse sandheden. Siger ikke i samme mening S. Peder 2. Ep. 2, I. 2. Ligesom der vare i fordem dage falske propheter iblant folket : saa skulle og være iblant eder falske lærere / som skulle indføre fordervelige parthi / og
100 negte den Herre Jesum / som dem kiøbte / som skulle føre over sig selv en hastig fordervelse / og der skulle mange efterfølge deres fordervelser. Hver derfor / som nu lever tage sig til hierte Jesu formaning: Vogter eder for falske propheter. At hver nu kand vide, at vogte og vare sig for dem / da lader os anhøre,

105 hvorledes de af Christo beskrives. Hand giver tilkiende / hvordan de ere
udvortes og hvordan de ere indvortes. Belangende deres med disse ord: De kome
til eder i faareklæder.

Hvad monne disse faare-klæder være? Det ere de falske prophets faare-klæder /
110 at de angrive sig / at de ere af Gud udsendte / og tale intet andet / end Guds ord.
Dette er jo Herrens klagemaal og trusel over de falske propheter / hos propheten
Jerem. E. 23/30. Ic.

Jeg vil nu til de propheter / siger Herren / som stiele mine ord / den ene fra den
115 anden. See / jeg vil til de propheter / siger Herren / som bruge deres tunge / og
sige: det er Herrens ord / og ikke vort. See / jeg vil til dem som spaade falske
drømme / siger Herren / og forføre mit folk med deres løgn og med deres
letferdighed : jeg sendte dem ikke / og jeg befoel dem ikke at tale. Siger ikke den
falske prophet Zedechias til Herrens prophete Michæam : naar en Herens Aand
120 viget fra mig / og taler til dig? Hvad sige de Jødiske prester / løgnens forfegtere /
til de : her er Herrens tempel / her er Herrens tempel. Sige ikke phaisærerne / og
de yperste prester / til den blinde / der Jesu lærdom af ham roses og berømmes:
du est hans discipel / men vi ere Mosis disciple. Vi vide / at de vi ikke hveden
hand er / Joh. 9 / 28.29.

125 Saa ere da disse faareklæder / med hvilke sig skiule disse falske propheter, at de
forevende og angrive / at de ere udsendte af Gud / og hans ord allen e følge.
Men her er endnu noget / som hører til disse faareklæder / som disse falske
propheter iføre. De synes udvortes hellige / gode og fromme: synes mere at legge
130 sig efter gudelighed end andre: synes at bede mere end andre: synes at leve
helligere end andre: synes at gjøre større miskundheds gierninger end andre.
Saadan udvortes helligheds skin / og faareklæder / have altid følget de falske og
bedragelige lærere. See mig til Baals propheter / som vare til i Eliæ prophetes tiid
/ hvorledes de levede strengeligen / og plagede deres eget legeme. Thi skriften
135 vidner I. Kong. 18.26. Rc. At der de nu imod Eliam skulde gjøre deres bøn / at
de da holdt ved at bede / fra morgen / langt over middagen / og raabte høyt / og
de plagede / efter deres viis / deres legemer med syle og knive / indtil blodet
udgik.

140 Hvorledes beskriver Esaias de falske propheter og deres efterfølgere / som vare
til udi hans tiid? Saaledes taler hand om deres faareklæder C. 58, 5. De plage
deres liv / de helde med hovedet som et siv / de føre sig i sekke og aske. Hvad

siger Christus om pharisæernes / de falske prophets / faareklæder?

145

De lade blæse udi basune / naar de give deres almisse / paa det de kunde roses af
folket. Naar de gjøre deres bønner / da staae de i synagoger og paa hiørnerne i
gader / og bede / at de kunde ansees af folket. Naar de faste / da see de bedrovet
ud / og forvende deres ansigt / at de kunde synes for menniskene at faste. De ere
150 lige som kalkede graver / som synes denlige udvortes/ men inden til ere de fulde
af døde been / og al ureenhed. Siger ikke St. Povel om disse falske prophets
faareklæder 2. Tim. 3/ 5. De have gudfrygtigheds skik og skin : med de negte
dens kraft. Men her er endnu noget tilbage, som hører til disse falske prophets
faareklæder: som er / at de understaae sig / at bekræfte deres lærdom med
155 underlige tegn og mirakler / paa det at de disbedre kunde de eenfoldige hierter
bedrage. Siger ikke Herren til Isarels folk med Mosen 5. Bogs 13, I. 2. rc.

Om nogen prophet staaer op iblandt eder / og giver dig et tegn eller noget
underligt / og den ting og underligt tegn kom / som hand sagde til dig sigendes:
160 lader os efterfølge andre guder / som du kiende ikke / og tiene dem. Da skalt du
ikke inde paa den prophetes ord: thi Herren eders Gud frister eder / at hand vil
forfare / om I elske Herren eders Gud i eders ganske hierte / og i eders gandske
siel. Siger ikke Christus i evangelio Matth. 24.24/25/ talende om de falske
propheters faareklæder / som skulde i de sidste tider fremkomme: der skulle
165 opstaae falske christi og falske prophets / og gjøre store tegn / og gjøre
underlige gierninger / at de udvalde skulle og forføres om det var mueligt. See
jeg haver sagt eder det tilforn. Siger ikke St. Povel om Anti-Christo / 2. Thes.
2/9. Hans tilkommelse skal skee efter satans kraftighed / med allehaande magt
og tegn og underlige gierninger / som ere løgnagtige. Saa ere da disse faareklæder
170 / med hvilke disse falske prophets sig udvortes smykke / falsk berømmelse af
Guds ord / udvortes hellighed løgnagtige mirakler. Men hvordan ere de
indvortes? Det lærer Christus / sigendes : Indvortes ere de glubende ulve. De ere
ret dievelens egen art. Thi hand synes udvortes god / giver søde ord / anstiller sig
frommeligen : men al hans idræt er allene til død og fordervelse.

175

Havde hand ikke faareklæder paa / men indvortes var en glubende ulv / der
hand sagde til vore første forældre: Gud veed / at hvilken dag I æde af det
forbudne træ / da skulle eders øyen oplades / og I skulle blive ligesom Gud / og
kiende ont og got. Var hand ikke ret staffered udvortes med faareklæder / og
180 dog havde glubende ulves hierte i sig / der hand sagde til Jesum / visendes al
verdens liggendefæ : alt dette vil jeg give dig / om de falder ned / og tilbeder mig

/ Matth. 4/9.

185 Paa samme maade ere de falske propheter artede. Vel findes deres lærdom og
levnet at skulle have gudfrygtigheds skin / og føre til himmerige : men naar den
ret ansees / da er den idel fordervelse og fordømmelse. Beskriver jo Herren
saaledes falske propheter og vragne lærere / som vare til i Ezechiels tiid : du
Menniskens Søn / spaae imod Israels hyrder : spaae og siig dem: saa sagde den
190 Herre / Herre: væ Israels hyrder / som føde sig selv : skulle ikke hyrderne føde
hiorden? I æde fædmen / og klæde eder med ulden / og slagte den som got er /
og I ville ikke føde hiorden: I styrkede ikke de skrøbelige / og lægte ikke de svage
/ forbandt ikke den beenbrudne / og leedte ikke efter det som var borte / men
med grumhed og strengthed raade I over dem. Og de ere adspredte foruden
195 hyrde / og de ere blevne alle vilde dyr til føde / og ere adspredte / Ezech. 34, 1.2
rc.

Taler jo Jesus paa samme maade om de falske propheter / pharisæerne / som
vare til i hans tiid / og andrager baade deres faareklæder og deres ulve hierter /
200 sigendes hos Matth. C. 23/13. Rc. Væ eder I skrifkløge og pharisæer / I
øyenskatke / at I opæde vidvers huse / og under et skin bede længe : derfor
skulle I faa dis svarere straf. Væ eder I skriftkløge og pharisæer / I øyenskatke / at
I tillukke himmeriges rige for menniskene thi I gaae ikke der ind / og dem som
ville gaae der ind / lade I ikke gaae hen ind.

205 Væ eder I skriftkløge og pharisæer / I øyenskatke / at I drage om til lands og
vands / ar I kunde gjøre en fremmed eders religions tilhængere / og naar hand er
bleven / da gjøre I et helvedes barn af ham / dobbelt verre end I ere. Hvad siger
St. Povel om de fallne propheter / som efter hans dødelige bortgang skulle
210 opstaae? Saaledes beskriver hand dem i Apostl. Giern. C. 20,29.30. Jeg veed / at
der skulle indkomme svare ulve iblandt eder / efter min bortgang / som ikke
skulle spare hiorden / og af eder selv skulle opstaae mænd / og tale forventede
ting / og hendrage disciplene efter sig. Sige nu hver til sig selv: min siel vare dig
fra falske propheter / troe ikke deres søde tale / lad dig ikke bedrage af det
215 udvortes helligheds skin de føre / troe ikke deres bedragelige tegn / de gjøre.
Viid at Herren haver sagt 5. Mos. 13 / 2.3.

Giver nogen prophet et tegn / at du skalt følge fremmede guder / troe det ikke /
Herren frister dig. Tænk paa Jesu ord Matth. 23. 16, saa indende: dersom de
220 falske christi og falske propheter sige: her er Christus / da troer dem ikke.

Erindre dig St. Povels formaning / 2. Cor. 11/12.13/ saa indende : de falske
apostle / som ere bedragelige lærere / forvandle sig til Christi apostle / og det er
225 ikke under / thi satanas selv forvandler sig til lysens engel. Naar nu de falske
propheter komme / og med deres faareklæder ville bedrage dig / paa det de /
som glubende ulve / kunde omsider opsluge dig : da adlyd St. Povel / sigende
Ealat. 1/8.

230 Dersom end en engel af himmelen vilde predike evangelium for eder / foruden
det vi predikede eder / hand være en forbandet ting.

Efterfølg St. Hanses gavnlige raad 2. Ep. V. 10, saa lydendes: dersom nogen
kommer til eder / og fører ikke denne lærdom / ham skulle I ikke annamme til
235 huse / og hilser ham og ikke. Men paa det nu ingen skal undskylde sig / at hand
ikke veed hvorledes hand kand kiende disse falske propheter / som udvortes
have faareklæder / men indvortes ere glubende ulve : da giver Jesus det rette
kiendemærke tilkiende / hvor paa man kand skille en vrang lærere fra den som af
Gud er udsendt.

240 Saa siger Jesus: Paa deres frugt skulle I kiende dem. Kand man og plukke
vindruer af torne / eller figen af tidsle? Saa bær og et hvert got træ / god frugt /
men et raaddet træ / bær ond frugt. Et got træ / kand ikke bære ond frugt / og et
raaddet træ kand ikke bære god frugt.

245 Her have I klarligen / dog kortelige andraget / hvor paa man skal kiende baade
falske og retsindige lærere. Man skal see til deres frugt. Aldrig kiender man saa
vel og ufeilbarligen træer af sin frugt / at man jo lige saa vel og vist kan kiende en
retsindig prophet og lærere fra en falsk lærere / af frugten. Hvad monne da den
250 frugt være / paa hvilken man uden al tvivl kand kiende / hadde de retsindige og
vrang lærere : du som vilt vide / om en lærere er af Gud eller en / see til / om
hand kiender sig til ingen anden lærdom / end den som i propheternes og
apostlernes bøger forfattet er. Thi det er den rette frugt / som man kiender en
retsindig lærere paa / der er kommen fra Gud / at hand intet andet andrager /
255 end det / som Guds mund haver talet / og udi det hellige prophetiske og
apostoliske ord er andraget. Siger jo Herren ved Mosen 5. Bogs 12/32. I skulde
holde alt det jeg byder eder / at gjøre der efter : du skalt ikke legge der til / du
skalt ey tage der fra. Taler jo ogsaa Gud saaledes til sit folk ved propheten
Esaïam C. 8/19.20. Naar de ville sige til eder: søger til dem som spaae / gaar til

dem / som udlegge tegn / da skulle I sige : ney / men vi ville gaae til loven og til vidnesbyrdet. Siger jo Christusi evangelio Joh. 5/29. Randsager skrifterne ; thi i dem have I det evige liv. Og der den rige i helvede begærer / at nogle af de døde maatte opvekkes / som kunde vare hans brødre / om de fordømtes elendige
265 tilstand i helvede / da faaer hand dette svar af Abraham : de have Mosen og propheterne / lad dem høre dem; thi hore de ikke Mosen og propheterne / da skulle de ikke heller troe / om nogen opstod fra de døde / Luc. 16/27.28. Og der Christus udsender sine disciple at lære / giver hand dem denne befaling Matth. 28/20. Lærer dem at holde alt det / som jeg haver befalet eder.

270

Naar nu nogen lærere kommer her frem / da tag du hans lærdom / som er hans frugt / og randsage den efter skriften / og see til / om den med skriften overeens kommer. Seer du / at hvis der læres / det er ikke andragen i Guds ord / men er menneskens paafund / da tænk paa den Herrens Jesu tale i evangelio Matth.
275 15/9. Forgieves dyrke de Gud med lærdom / som er menneskens bud.

Her paa have de hellige prophet og apostle altid beraadet sig. Saa siger St. Povel til sine Galat. C. I/II.12. Det evangelium / kiere brødre / som jeg predikede eder / det er ikke menneskeligt ; thi jeg annammede det ikke / en
280 heller lerede det af noget menneske ; men formedist Jesu Christi aabenbarelse. Og der hand fores i rette for sin lærdoms skyld / da er dette hans svar : jeg vidner baade for liden og stor / at jeg lærer intet andet / end det propheterne og Moses have sagt at skulle skee A. G, 26/22. Paa samme grund bygger St. Oeder sin lærdom / som en sand og retferdig lærere / der hand siger til sine tilhørere 2. Ep.
285 I / 16. Rc. Vi have ikke lært eder fabler / klogeligen tilsammen satte / men vi have lært eder det / som hand lærde os / der fik dette vidnesbyrd af himmelen : denne er min elskelige Søn / i hvilken jeg haver god behagelighed.

At du da ikke skalt bedrages af de falske prophet / da gjør som de Beroenser gjorde / for hvilke der S. Povel først predikede / da randsagede de skrifterne / og forfore / om det Paulus lærde / kom overeens med Mose og propheterne / A. G. 17/10. Rc. Men fornemligen see der til / om de lærere / hvilkes frugt du vilt prøve / om de lære noget andet til salighed, end allen e Jesum Christum. Hvis saa er / at her læres andet til salighed / end Jesus Christus : vær vis paa / at den
295 som fører denne lærdom / er en glubende ulv / i hvor meget hand sig udvortes med faare klæder stafferer. Saa siger S. Peder A. G. 4. 12. Der er intet navn givet under himmelen / i hvilket menneske bør at blive salige / uden allen e Jesu navn. Saa siger S. Povel I Cor. 3/11.

Ingen kand legge en anden grundvold / end den som lagt er / som er Jesus
 Christus. Saa siger den Herre Jesus Joh. 3/16. Saa elskte Gud verden / at hand
 gav sin eenbaarne Søn / at hvo som troer paa ham / ikke skal fortabes / men
 have det evige liv. Saa siger S. Hans I. Ep. 5/12. Hvo som haver Sønnen / hand
 305 haver ikke livet. Hvo der lærer noget / som strider imod denne lærdom / hand er
 en falsk prophet og en glubende ulv. Alle I / som tilskrive eders egne gerninger
 retferdighed : alle I som mene / at I uden Christo kunde noget udrette / som got
 og gudeligt er : alle I som forlade eder paa andet / end paa Jesu saar og
 retferdighed : see / I ere glubende ulve og falske lærere.

Bort al egen hellighed / ligesom man ved den kunde bestaae for Gud. Saa siger
 Job C. 9/3. Herre / vilt du trette med mig / da kand jeg ikke svare dig eet til
 tusinde. Saa siger Esaias C. 64/6. Al vor retferdighed er som et besmittet klæde.
 Saa siger Jesus til sine disciple hos C. Lue. 17/10. Naar I have gjort alle ting /
 315 som eder ere befalede / da siger : vi ere unyttige tjenere : thi vi gjorde det / som
 vi vare pligtige at gjøre. Saa siger S. Povel Rom. 3/24. Vi blive retferdiggjorde
 uforskyldt af Guds naade ved den gienføsning / som er i Christo Jesu.

Bort al tanke om egen formue at kunde gjøre noget got / uden Jesu Christi hielp
 320 og bistand. Saa taler til eder eders Jesus Joh. 15,5. Uden mig kunde I slet intet
 gjøre. Saa underviser Herren selv menniskene hos propheten Jer. C. 13/23.
 Kand og blaamanden omskifte sin hud / eller en parder sine pletter? Saa kand og
 I ey gjøre vel / som have lert at gjøre ilde. Saa siger apostelen S. Povel 2. Cor.
 3/5. Vi ere ikke af os selv dygtige og duelige til at tænkte noget / men al vor
 325 dygtighed er af Gud. Bort al lærdom / som ved anden middel til komme til
 snlighed / end ved Jesum Christum allen e. Sige hver med propheten Esaia C.
 53. 4,5. Jesus bar vor misgerninger / og hand er knuset for vore synder : staffen
 er lagt paa ham / paa det vi skulle have fred. Giøre hver sin bekiendelse med S.
 Hans / og sige : see det Guds Lam / som vær verdens synder : Hver være sindet
 330 med S. Povel / sigenes : Jeg veed intet og vil intet andet vide til salighed / end
 den korsfeste Jesum / I Cor. 2,2.

Men her er endnu et stykke tilbage / at man kand være vis paa / at den frugt /
 som man gaaer efter / er den frugt / paa hvilken en falsk prophet kand og bør
 335 adskilles fra en sand og retsindige lærere. See vel til / om de / der lære / at Jesus er
 død for vore synder / og opstanden for vor retferdighed / ikke ogsaa der hos lære
 / at man skal ogsaa med største fliid legge sig efter gode gerninger / og bevise

med levnets hellighed Gud sin taknemmelighed / og ved gudfrygtigheds øvelse
340 give tilkiende / at troen til Jesum / som man roser sig af / ikke er en død / men
en sand / salig og levende tro. Det er det vor Frelsere lærer os / sigendes : hvert
træ / som ikke bær god frugt / skal afhugges og kastes i ilden. Derfor skulle I
kiende dem paa deres frugt. De skulle ikke alle / som sige til mig : Herre / Herre
/ komme i himmeriges rige / men de der giøre min Faders villie i himmelen.
345 Troer aldrig lærere / hvis lærdom ikke fører til gode gerninger og et helligt
levnet.

Alle saadanne ere træ / der ikke bære god frugt / og derfor skal hugges af og
kastes paa ilden. Hører Herrens ord om saadanne onde træ / i det gamle
350 testamente : Saa siger Herren ved Mosen om saadanne træ / der være den falske
lærdoms og ugudelige levnets frugt / 5. Mos. 13/6. Rc.
Naar din broder / eller din moders søn / eller din søn / eller din daatter / eller
din hustru i din arm / eller din ven / som du elsker som din siel / raader dig
lønligen / og siger : lad os gaae og tiene fremmede guder : da samtykke ikke med
355 ham / og dit øye skal ikke spare ham / og ikke forbarme dig over ham / og ey
heller skiule ham. Du skalt slaae ham endeligen ihjel: din haand skal være først
paa ham til at døde ham.

Hvorledes monne Elias sig forholde med de falske Baals prester og propheter?
360 Saa siger propheten I. Kong. 18/40. Skriver Baals propheter / at ingen
undkommer af dem. Og de grebe dem. Og Elias førde dem ned til Kison bek /
og slagtede dem der : Monne Gud ville da have i det ny testamente saadanne
onde og falske propheter ustraffet?

365 Den gode Jesus er saa meget mild / og saae saa meget gierne / at end og de
arrigske forførere vilde omvende fra deres falske lærdom og onde levnet.
Hvorfor hand ogsaa giver dem / den stund de leve / rum og respit / at omvende
sig. Thi saa siger hand til sine disciple i evangelio Matth. 13/28, rc, der de spørge
ham ad / om de ikke strax skulle udrydde / oprykke og til grund forderve al
370 klinte / og alle falske propheter og vrang lærere : lade baade klinten og hveden
voxe tilsammen indtil høsten : og naar det er tiid at høste / vil jeg sige til
høstefolket : sanker først klinten tilsammen / og binder dem i knippe / at man
kand opbrænde dem / men samler mig hveden sammen i min lade.

375 Agter hvor nødigt Jesus vil / at disse falske propheter skulde udi deres
elendighed omkomme. Hand vil / dem skal gives respit saa lenge de leve / og

med stor flid arbejdes der paa / at man kand føre dem paa sandheds og
salighedens vey / betænkende det S. Jakob siger C. 5/20. Dersom nogen af eder
380 er faren vild fra sandheden / og nogen omvender ham : den vide / at hvo som
haver omvendt synderen fra sin vens vildfarelse / hand skal frelse en siel fra
døden / og skiule syndernes mangfoldighed.

Men hvis saa er / at disse træ / bære fremdeles indtil enden ond frugt / da vil
385 Jesus dem selv afhugge / og kaste dem i ilden. Siger ikke den Herre Jesus til
Pharisæerne / og skriftkloge / og andre saadanne falske lærere / som vare til i
hans tiid / og ikke vilde lade sig omvende : I hugorme / I øgle unger / hvorledes
kunde I undflye helvedes dom? Siger ikke S. Povel 2. Thess. 2/3. Rc, at Jesus
skal til intet gjøre paa sin tilkommelses dag / det syndens menneske og
390 fordervelsens barn / som haver sat sig i Guds tempel / og giver sig ud for / at
hand er Gud. Staer der ikke i Aabenb. C. 18/20, at den falske prophet blev kalt
levendes i ildens sø / som brender med svovel? Tænker her paa I falske
propheter / og i tiden omvender eder / at I ikke skal af Jesu omsider / som et ont
træ / omhugges og kastes i den evige ild. Men vide I ogsaa / som have den rene
395 lære / at den eder intet er gavnlig / med mindre I der hos føre et helligt levnet.

Skriver i inderste hierte / eders Frelsers trohiertige formaning / saa lydende : de
skulle ikke alle / som sige til mig / Herre / Herre / komme ind i himeriges rige ;
men de der gjøre min Faders villie i himmelen. Det er dig ikke nok / at du siger :
400 jeg troer paa Gud / jeg troer paa Jesum Christum / jeg veed / mine synder ere
mig for Jesu Christi skyld forladne / du skalt med helligt levnet bevise / at din
tro er en sand og hellig tro. Den Gud som haver sagt : Jesu Christi blod renses af
alle synder : see Guds Lam / som bærer alle verdens synder / hvo som troer paa
Sønnen / hand haver det evige liv : Der er ingen fordømmelse i dem / som ere i
405 Christo Jesu : dersom vi synde / da have vi en talsmand hos Gud / Jesum den
retferdige / hvilken er forligelse for vore synder : men ikke allen e for vore synder
; den same Gud haver ogsaa sagt til eder hos Matth. C. 5/16. Lader eders lys
skinne for menniskene / at de see eders gode gierninger / og prise eders Fader
som er i himmelen : Og Tit. 2.II /12. Guds salige naade er aabenbaret for alle
410 mennisker / som oplærer os / at vi skulle forsage / og leve tugteligen / og
retferdeligen / og gudfrygteligen i denne verden. Og I. Pet. 2/24. Christus
opofrede vore synder paa sit legeme paa træet / paa det / at vi døde fra synden /
skulle leve i retferdighed. Item/Rom. 8,13. Leve I efter kiødet / da skulle I døe /
men døde I legemens gierninger formedelst Aanden / da skulle I leve. Hvo der
415 da vil indgaae i himmeriges rige / og gjøre Faderens villie i himmelen / hand skal

af hiertet troe paa Jesum Christum / og hand skal med helligt levnet og gudelige gode gierninger / klarligen bevise sin tro at være en levende sand og salig tro.

420 Forgieves roser du dig af en sand tro / saafremt du ikke fører et helligt levnet. Saa siger St. Jakob C. 2/20. Du forfengelige menneske / viid / at troen er død uden gierninger. Saa siger Jesus Matth. 7/23. Viger fra mig alle / I som have gjort synd. Saa siger S. Povel Ebr. 12/14. Uden hellighed skal ingen see Herren. Saa siger St. Hans i Aabenb. C. 14. 4/5. De som staae for Gud og Lammet i
425 Guds rige / ere de / som ikke ere besmittede med qvinder / i hvis mund er ikke funden svig.

Og hvor er det mueligt / at du kandst sandferdeligen siges at troe af hiertet paa Jesum / du som henfalder fra en synd til anden? Jesus er jo død / at du ved hans
430 døds kraft skulde døde og dræbe synden i dig? Er jo Jesus fra de døde opstanden / at vi ved hans opstandelses kraft skulle vandre i et nyt levnet? Er jo Jesus opfaren til himmels / at I skulle ikke slaae eders hierte til de jordiske ting / men at I altid skulle tænke paa de ting / som ere her oven til / hvor fra vi vente Frelseren Jesum? Siger nu hver ; jeg veed at ligesom det er Guds villie / at jeg skal
435 ansee med troens øyne Jesum / som en naadestoel / under hvilken jeg finder skiul og skaansel mod Guds vrede og mine synders mangfoldighed : saa er det ogsaa Guds velbehagelige villie / at jeg skal med hierte og aans beskue Jesum / som et helligheds eksempel / hvilket jeg i al gudeligheds og helligheds øvelse skal flitteligen efterfølge. Thie saa siger Guds Aand ved S. Peder I. Ep. 2/12. Rc.
440 Christus haver liidt for os / og efterladt os et eksempel / at vi skulle efterfølge hans fodspor : hvilken som ikke haver gjort synd / der blev og ikke funden svig i hans mund / hvilken der hand blev overskiendet / skiendede hand ikke igien / der hand leed / truede hand ikke. Hver da som vil efterkomme Guds villie i
445 himmelen / hand skal ikke allen e skiule med Jesu saar og blod / sine synder ; men hand end og skal efterfølge Jesum / saa viit i denne skrøbelighed og dødelighed mueligt er / i al hellighed og retferdighed. Til hvilken at giøre / give os Gud sin naade og Aand / for Jesu Christi vor Herres skyld / amen.

Kilde

450 Manuskript taget fra "D. Caspari Erasmi Brochmand ... Huus-Postill, eller kort Forklaring og gudelig Betænkning over alle Evangelier og Epistler, som paa Søndage og hellige Dage, udi Guds Menighed det gandske Aar igiennem pleye at fremsettes og forhandles, Kjøbenhavn: trykt udi Missions-Collegii Bogtrykkerie, og paa dets Forlag, 1719 ([12], 652, 568 s.)" efter aftale med udgiveren.

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

8. søndag efter trinitatis, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1600-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jesper-brochmands-praediken-8-sondag-efter-trinitatis>

460

465

470

475

480

485

490